PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SVOBODNEGA TRŽAŠKEGA OZEMLJA

UREDNIŠTVO IN UPRAVA trg GOLDONI 1, I. NAD.
Telefoni: Uredništvo 93-806 in 93-808 — Uprava 93-807
Rokopisi se ne vračajo.
OGLASI pri Upravi od 8.30 do 12 in od 15 do 18 - Tel. 93-807
CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 40 lir, finančni in pravni 60 lir, osmrtnice 70 lir.
NAROČNINA
Cona A: mesečna 260, četrtletna 750, polletna 1400, celoletna 2600 lir; Cona B: 144, 414, 792, 1440 jugolir; FLRJ: 55, 165, 330, 650 din.
Poštni tekoči račun za STO-ZVU na ime: «Založništvo Primorski dnevnik»: Trst 11-5374. — Tekoči račun za Jugoslavijo na ime: «Primorski dnevnik» - uprava: Ljubljana 6-90601-19

Leto IV - Cena 10 lir - 6 jugolir - 2.50 din | TRST sobota, 10. januarja 1948 | Poštnina plačana v gotovini Spedizione in abbon. postale | Štev. 793

„BORBA" O POGAJANJIH MED JUGOSLOVANSKO IN ITALIJANSKO VLADO

Zakaj se odlaga imenovanje guvernerja

Agenti imperializma hočejo iz Trsta napraviti oporišče za novo vojno ter preprečiti sodelovanje jugoslovanskega in italijanskega ljudstva - Jugoslovanska vlada brani interese tržaškega ljudstva

BEOGRAD, 9. — Današnja «Borba» objavlja komentar pod naslovom: «Vzroki, ki so preprečili sporazum o tržaškem guvernerju». V članku piše: 5. januarja je potekel rok, ki ga je določil Varnostni svet za sporazum med vlado FLRJ in Italijo za skupne predloge o tržaškem guvernerju. Jugoslovanska vlada je napravila vse mogoče, da bi v tem kratkem roku — od 17. decembra do 5. januarja — prišlo do sporazuma.

Izbira jugoslovanskih kandidatov jasno kaže, da si jugoslovanska vlada resnično želi sporazum. Kandidati so: Predstavnik CSR pri zavezniškem sodišču v Nuernbergu; švedski socialistični senator; predsednik vrhovnega sodišča na Norveškem, francoski poslanik in bivši poslanik španske republike. Enega od teh kandidatov je svojčas predlagala francoska vlada za člana Varnostnega sveta.

Italijanska vlada pa je kljub temu odbila te kandidate. Trinajst dni po sklepu Varnostnega sveta je italijanska vlada predlagala dva kandidata in šele zadnji dan je predlagala druga dva. Kdo so kandidati, ki jih je predlagala italijanska vlada, in kaj jo je pri tej izbiri vodilo? Po nekaterih vesteh je italijanska vlada mnenja, da ni želeti, da bi guverner pripadal državi, ki je bila v vojni z Italijo. Po mnenju italijanske vlade mora biti tržaški guverner med državljani nevtralne države. Na podlagi tega načela je italijanska vlada med štirimi predlaganimi kandidati izbrala 3 Švicarje.

Poglejmo omenjeno načelo, po katerem se je pri tej izbiri držala. Težko je verjeti, da bi vlada nove Italije, ki ob raznih priliknah poudarja, da je antifašistična in da nima nič skupnega z Mussolinijevim režimom, postavljala vprašanje tržaškega guvernerja v tem okviru. Ta vlada v resnici ne dela logično, če misli, da Združeni narodi, ki so omogočili zmago nad fašizmom, zaupajo odgovorna mesta v prvi vrsti državljanom onih držav, ki niso bile udeležene v osvobodilni vojni. Zadeva bi se še lahko pojasnila, če bi kandidati bili odločni nasprotniki osi, kakršnih je v Švici mnogo. Toda zadeva je drugačna.

Mnogo je razlogov, ki kažejo, da je stališče italijanske vlade docela nelogično. Tako je na primer med kandidati zbrala tudi bivšega švicarskega poslanika pri Mussolinijevi vladi, drugi je bil poslanik med vojno pri Pétainovi vladi, dočim je tretji po zatrdilih švicarskega tiska imel zveze s komandantom SS-generalom Schelenbergom. Razen tega sta bila zadnja dva kandidata že predlagana, in sicer prvi v aprilu, drugi pa v septembru lanskega leta.

Iz tega postopanja italijanske vlade je jasno razvidno, kako ona gleda na veliko osvobodilno borbo in na zasluge posameznih držav pri zmagi nad silami osi. Lahko se tudi vprašamo: «Kako je mogla italijanska vlada misliti, da bo jugoslovanska vlada sprejela predlagane kandidate po takem načelu nevtralnosti?» Iz tega jasno izhaja, da je edini razlog, da ni prišlo do sporazuma v tem vprašanju absolutno pomanjkanje dobre volje italijanske vlade.

Kako naj se razlaga to odkrito pomanjkanje dobre volje? Na podlagi določb mirovne pogodbe z Italijo je imel Varnostni svet nalogo, da imenuje tržaškega guvernerja, ki b. moral sprejeti svoje mesto ob ratifikaciji mirovne pogodbe. Toda od dneva ratifikacije so potekli že tri in pol meseci in Varnostni svet ni še imenoval guvernerja. Sovjetski in jugoslovanski delegati v glavni skupščini OZN so jasno dokazali, da vladi ZDA in Velike Britanije ovirata sporazum o tem vprašanju in delata vse mogoče, da se guverner ne imenuje. Teh dejstev ni nihče ovrgel.

Jugoslovanski delegat je nato govoril o ozadju oz. vzrokih predloga, naj bi pozvali jugoslovansko in italijansko vlado, da izbereta kandidate. Izjavil je, da bo težko prišlo do sporazuma, ker so vzroki, da se lahko dvomi v dobro voljo italijanske vlade. Ta dvom se je pokazal za upravičenega. Zaradi stališča italijanske vlade je bil edini rezultat tega poziva obema vladoma ta, da se je rešitev znova zavlekla.

Znano je, da vladi ZDA in Velike Britanije ne želita imenovanja guvernerja. Brez guvernerja dejansko ne bo obstojalo Svobodno tržaško ozemlje, ta nova državica s svojim državnim aparatom, pri katerem naj bi sodelovalo ljudstvo. Nasprotno obstoja anglo-ameriška okupacijska cona, to je ena dežela več na zemlji, v kateri so nameščene angloameriške čete. Trst se bi tako pridružil Groenlandiji, Islandiji, zapadni Nemčiji, zapadni Avstriji, Grčiji, Turčiji, Iranu itd. To so vzroki, zaradi katerih se odlaga rešitev vprašanja guvernerja. To spada v famozni «železni zastor», ki ga ameriški imperialisti skušajo ustvariti, da bi tako uresničili svoje namene, ki so v nasprotju ne samo z interesi narodov, ki živijo v teh državah, pač pa tudi z interesi ljudstva obeh delov tega zastora.

Primer Trsta jasno osvetljuje te namene. Trst pod anglo-ameriško okupacijo se ne more dvigniti iz bede, v kateri danes živi. Ta beda je posledica vojne in protidemokratične uprave anglo-ameriških okupatorjev. Desettisoči brezposelnih delavcev morajo gledati tovarne, ki ne obratujejo, kajti vojaška uprava preprečuje, da bi te delale za glavni tržaški trg — Jugoslavijo. Trst pod anglo-ameriško okupacijo je pribežališče četnikov, ustašev in Rupnikovih pripadnikov ter baza za njihovo vohunsko delovanje proti Jugoslaviji. Trst pod anglo-ameriško okupacijo se središče, v katerem skušajo znani agenti imperializma preprečiti sodelovanje in prijateljstvo med italijanskim in jugoslovanskim ljudstvom. Trst pod anglo-ameriško okupacijo predstavlja bazo za anglo-ameriški imperializem proti italijanskemu ljudstvu in njegovi neodvisnosti ter je ena od baz, ki jih pripravljajo za novo svetovno vojno. Iz tega se vedno jasneje vidi, da je v interesu tržaškega ljudstva, jngoslovanskega ljudstva in predvsem v interesu italijanskega ljudstva ter vseh svobodoljubnih narodov, da se sedanji položaj spremeni.

Jugoslovanska vlada se v tem vprašanju postavlja v obrambo interesov tržaškega ljudstva, jugoslovanskih in italijanskega naroda ter vseh narodov, ki želijo mir. Vlada italijanske republike pa očividno ima druge namene.

ZDA ovirajo obnovo v Evropi

BEOGRAD, 9. — Namestnik zunanjega ministra Badnjević je na včerajšnji tiskovni konferenci izjavil, da je odklonitev ameriške vlade, da bi vrnila Jugoslaviji zlate rezerve, dejanje, ki je povsem v nasprotju s trditvami predstavnikov ZDA o želji ameriške vlade, da bi pomagala pri obnovi evropskih držav, ki so bile porušene v vojni, kakor skušajo dokazati s kampanjo za Marshallov načrt. Če bi bil namen ZDA res pomagati tem državam, bi ameriška vlada predvsem prenehala s sistematičnimi ovirami obnove teh držav. Toda vlada ZDA je dolge mesece zavlačevala povračilo Jugoslaviji več sto rečnih ladij ter odklonila povračilo naših zlatih rezerv. Vlada ZDA je odklonila povračilo, je dejal Badnjević, ker bi naša država s tem imela možnost večje udeležbe na svetovnem trgu in udeležbe pri mednarodni zamenjavi blaga ter bi tako prispevala k obnovi drugih porušenih držav.

V zvezi s povečanim delovanjem nacistov na Koroškem je Badnjević izjavil, da vse sedanje postopanje britanskih oblasti kaže, da te podpirajo naciste na Koroškem in zavzemajo sovražno stališče proti pravim antifašistom — koroškim Slovencem.

ČAROBNI RAČUNI

Med tržaškim delavskim razredom vre. Nepopustljive izjave industrijcev glede zahtev Enotnih sindikatov so jasno pokazale potrebo po borbi, da se iztrga delodajalcem, kar je potrebno za življenje, kar prestavlja pogoje pravičnejše socialne zakonodaje, kar skratka približuje delavce k zadostitvi njegovim večjim in manjšim potrebam, katere so v našem mestu delavcem vedno zanikali.

Na osnovi teh socialnih in gospodarskih razlogov so Enotni sindikati ob zapadlosti mezdne normativne pogodbe, sklenjene preteklega julija, predložili industrijski zvezi načrt splošne pogodbe za industrijo. Pri tem so hoteli predvsem dati manjšim in bolj prizadetim kategorijam možnost, da dosežejo iste ugodnosti kot močnejše.

Gre torej v drugih besedah za to, da se izboljša življenjska raven vseh delavcev s tem, da se poviša dejanska vrednost mezd in plač v razmerju s cenami življenjskih potrebščin od približno 60% na 80%. To v kolikor se tiče mezdnega dela. Medtem ko Enotni sindikati zahtevajo v normativnem delu zagotovitev 40 urnega tedenskega dela, zaposlitev brezposelnih, enako plačilo za delo žena in moških, dopuste sorazmerne z leti službe za delavce in na splošno uresničenje vseh onih zahtev, o katerih je že mnogo pisal naš tisk zadnji teden novembra in prvi teden decembra.

Vse to vključeno v gospodarski položaj našega mesta predstavlja cilj, ki ga delavci lahko dosežejo. To lahko zahtevajo, ne da bi šli na limance raznim demagoškim spletkam.

To je bila in je zahteva Enotnih sindikatov, ki jo je skušal neki voditelj Delavske zbornice v Trstu ta teden omalovaževati ter trdil v najbolj odkriti slabi veri, da je njegova organizacija zahtevala mnogo več.

Dobro je torej, da se objasni delovanje teh ljudi, ki skušajo v času borbe, za katero se je odločil ves delavski razred, kot vredni klapci delodajalcev ustvariti med delavstvom zmešnjavo, neodločnost in negotovost.

Bivša Delavska zbornica je 28. novembra 1947. s pismom št. 15.114 NO - TS poslala zvezi industrijcev zahteve, ki naj bi se uveljavile po 30. novembru, to je dnevu, ko je zapadla mezdna in normativna pogodba.

Te zahteve so se omejile na to, da se zagotovi enaka draginjska doklada, kakor so jo izplačevali oktobra in novembra. V pismu so tudi pojasnili, da se ne bodo pogajali o morebitnem zniževanju doklad. Pri tem niso omenjali nobenega prehoda draginjske doklade ali prilagoditve mezd in plač niti nobene zahteve normativne narave.

V znak ponižne ubogljivosti interesom, ki so nasprotni delavstvu, se je razvila časopisna gonja, ki se je opirala na članka «Giornale di Trieste» in «Voce libera», v katerih so trdili, da so zahteve Enotnih sindikatov demagoške in muhaste.

Ko so se delavci, ki so v zahtevah Enotnih sindikatov videli zaščito svojih interesov, usmerili v to smer in ko je bivša delavska zbornica ugotovila, da so številni poizkusi, ločiti pogodbo kovinarjev od splošne pogodbe za industrijo, bedno propadli, je 23. decembra s pismom št. 16190 postavila nove zahteve, in sicer zahtevo po prehodu dela draginjske doklade k plači. Pri tem pa je omejila na minimum dejanske mezdne ugodnosti za one panoge industrije, v katerih ni akordnega dela.

Gospodu Geppiju, ki našteva hipotetične in abstraktne številke, vsaj kar se tiče Enotnih sindikatov, gospodu Geppija, ki je do včeraj nesramno kričal iz stolpcev «Voce libera», da Enotni sindikati zahtevajo luno, postavljamo naslednja vprašanja:

1. Naj objavi čarobne račune, s katerimi je uspel iz niča svojih zahtev z 28. novembra 1947. (pismo št. 15110 - NO-TS) dosreči one številke, o katerih se je tako razpisala «Voce libera».

2. Naj objavi, kakšno korist bi te številke prinesle, če bi bile sprejete, onim delavcem, ki ne delajo na akord.

3. Naj pojasni, kakšna bi bila praktična korist ustvaritve aristokracije dela v trenutku, ko se vsi delavci bore s težkimi življenjskimi razmerami.

Ko bo omenjeni demagoški in sanjarski gospod sposoben odgovoriti na ta vprašanja, ko bo s konkretnimi in predvsem poštenimi odgovori popravil sramotno dejanje, ki ga je izvršila bivša Delavska zbornica s poskusom, ustvariti zmešnjavo med delavskim razredom, ko bo dokazano, da je ono, kar je trdil Geppi, dobro, tedaj bodo Enotni sindikati sprejeli v interesu vseh delavcev prejšnje in naslednje zahteve bivše Delavske zbornice. Sprejeli si jih bodo in branili.

IVAN BUKOVEC - VOJMIR

Zadnje dni je fašistično časopisje zopet začelo z gonjo o jojbah in z opisi o raznih «grozotah» in mučenju. Zato je potrebno, da tem pisunom malo osvežimo spomin na one «lepe» čase, ko so vedrili in oblačili. V ta namen prinašamo kratek odstavek iz knjige Juša Kozaka «Lesena žlica», ki opisuje življenje v taborišču za časa fašistične okupacije.

«Poniževali so nas pri najpreprostejših človeških potrebah. Dolgo časa je bilo treba moledovati pri žični kobili, da so nas pustili na stranišče. Včasih so nam nalašč branili, ljudje so mencali, nekateri celo ječali. Vojaki na straži so bili neizprosni, dokler appuntato ni dovolil odmakniti kobile. Pogosto je odšel appuntato nalašč v drugo nadstropje in morali smo čakati dalj kot pol ure, da smo odšli na stranišče v spremstvu bajnetov. Vse, kar je bilo preprosto človeško, je prenehalo. Cepeli smo na straništu, med nami je stal vojak z bajonetom in nas priganjal. Kdor bi bil pred pol ure z lahkoto opravil potrebo, se je zdaj mučil in napenjal, da so mu srage rosile čelo. Naposled je obupal, blata ni mogel iztisniti, potrt, poničan se je vrnil v sobo. Ljudje so se mučili in obupavali... Videl sem ljudi, ki po 7, celo po 14 dni niso opravili potrebe.

Dvatisočletna rimska kultura je triumfirala, ko so vojaki spremljali na stranišče dekleta in žene — med njimi 60-letno starko — in stali ves čas, ko so reve opravljale potrebo, pred njimi z nasajenimi bajoneti in jih gledali. Kar je bilo poprej prirodno razumljivo, je postalo sedaj nedosegljiv pojem človeškega dostojanstva.»

* * *

Fašistični listi so vsak dan polni opisov o trpljenju «Italijanov» po zaporih v jugoslovanski coni Tržaškega ozemlja, o preganjanju, mučenju itd. Sam list «Vita Nuova» pa prinaša v članku «Izpust dona Laborja» te-le besede: «Vprašali smo ga o njegovih vtisih. Bil je vidno ganjen in nam je malo povedal. S hvaležnostjo se je spominjal svojih ječarjev. Dobri ljudje — je dejal — in dobri prijatelji.» Kako se te besede strinjajo z običajnim pisanjem tega lista, je za nas uganka.

* * *

Duhovniki in cerkev vedno trdijo, da se ne bavijo s politiko. O tem nas lahko prepriča tudi maša, ki so jo pri Sv. Antonu brali za pokojnim bivšim italijanskim kraljem. Ob tej priliki so peli v cerkvi pesem o «Piavi», ki seveda ni politična. Ali naj bi torej peli «Giovinezzo»? Če bi se zgodilo, se ne bi seveda prav nič čudili, saj je vsaka oblast od boga, seveda le ljudska tvori izjemo.

* * *

Nekaj cvetk iz «italijanskega časopisja»:

Jugoslovanska policija streljа na ljudstvo v Solkanu — 4 mrtvi in številni ranjeni. («Giornale di Trieste», 28.12.1947).

Jugoslovani so ustrelili v Škofijah neko žensko, ki je hotela prekoračiti mejo. («Ultimissime», 30.12.1947).

Nova tragedija na meji — neka ženska ubita z rafali iz brzostrelke v Škofijah. («Messaggero Veneto», 31.12.1947).

Iz vesti, ki so šele sedaj prišle iz Raše, smo zvedeli, da je bila tam 21.12.1947 demonstracija delavcev, ki so se že drugič uprli iti v rove. Intervenirala je patrulja 56 mož in vojaki so streljali na ljudstvo ter ubili 3 delavce in jih ranili 17. («Giornale di Trieste», 6.1.1948). V «Voce libera» je objavljena ista vest, toda ubita sta bila dva delavca, streljali pa niso vojaki, temveč policija. «Messaggero Veneto» piše, da se je to zgodilo 18. decembra in da so delavci metali na vojaštvo kamenje. Seveda je moral vsak list lagati po svoje, da bi se zdelo, da niso laži skuhane v isti kuhinji.

Jugoslovani so streljali na ameriško patruljo. («Ultimissime» in «Voce libera»).

Civilna policija je včeraj intervenirala na Opčinah in razgnala sprevod kakih 2 tisoč demonstrantov. («Voce libera» 5. 1.1948).

General Gaither pa je izjavil: «Na tako zvanem zasebnem zborovanju je bilo okoli 8500 ljudi.» «Voce libera» je seveda tudi to objavila ter ni bila pri tem prav nič v zadregi.

Isti list piše, da je propadel poizkus Enotnih sindikatov, vsiliti splošno stavko. Na prvi strani lista pa piše isti list, da je general Gaither izjavil, «da je stavka izzivanje». Kako naj bi stavka izzivala, če je celo njen poizkus propadel, to je, če je sploh ni bilo. To lahko razumejo tudi le pisuni tega lista.

„TISOČ AMERIČANOV"

Generalni štab 12 milijarderskih monopolov obvlada vse politično in gospodarsko življenje ZDA - Pomoč fašističnima vladama v Atenah in Nankingu „v imenu pravice in svobode"

WASHINGTON, 9. — Ameriški zunanji minister je na tiskovni konferenci izjavil, da predstavlja odhod ene letalonosilke in treh križark v Sredozemsko morje normalen ukrep ameriških vojnih sil, češ da so bile iste z ozirom na važnost sredozemskega sektorja do sedaj preslabotne. Obenem je Marshall prevzel odgovornost za izvedbo tega ukrepa, s tem da je izjavil, da je ministrstvo za mornarico delalo sporazumno z zunanjim ministrstvom.

Glede Grčije je Marshall pripomnil, da so ZDA potrošile 15 milijonov dolarjev za epremo nekaj grških bataljonov vojske, dalje 25 milijonov dolarjev za vojni material, ki so ga ZDA izročile Grčiji in končno 300 milijonov dolarjev za one Grke, ki so se umaknili, oz. ki so bili premeščeni iz severnih pokrajin Grčije.

O nemškem vprašanju je Marshall poudaril, da bodo ZDA s 30. junijem t. l. zamenjale v svoji coni vojaško vlado s civilno upravo, vendar bodo ostale zasedbene čete na svojem mestu. Prav tako, je zaključil Marshall, nameravajo ZDA uvesti civilno upravo v Koreji in na Japonskem.

Trumanova poslanica v kongresu je povzročila številne komentarje. Njujorški «Daily Worker» piše, da pomenijo Trumanovi predlogi glede notranje politike navadno demagogijo, ki ima namen vzdržati zahteve Wall Streeta po svetovni nadvladi. Trumanu je odgovoril tudi republikanski senator Taft, ki je izjavil, da utegne Trumanov predlog kongresu dovesti ZDA do gospodarskega poloma, ker bi morali davkoplačevalci plačati 10 milijard več davkov.

Pariški «Humanité» označuje Trumanovo spomenico kot načrt za politiko nasilja in za konsolidacijo monopolističnega kapitala ter borbo proti demokracijam in zavladanju vsega sveta. List nadaljuje, da je Truman istočasno, ko govori o osnovnih pravicah ameriških državljanov, zamolčal postopanje s črnci, ki nimajo niti volivne pravice. V trenutku ko govori Truman o svobodni konkurenci glede Evrope, ima samo namen preprečiti nacionalizacijo evropske industrije. «Humanité» zaključuje, da izraža Truman upanje glede zmanjšanja oboroževanja, ne omenja pa niti z besedico uporabe atomske bombe, katere niso ZDA hotele uničiti, kakor je predlagala Sovjetska zveza. V istem zahteva Truman «v imenu pravice in svobode» pomoč za fašistični vladi v Atenah in Nankingu.

Že vsakomur je znano, da tvori približno tisoč Američanov generalni štab 12 milijarderskih monopolov, ki obvladajo vse politično in gospodarsko življenje ZDA. To nadvlado prikriva spretno pod njihovim nadzorstvom stoječi tisk.

Pisatelj George Seldes je v svoji knjigi «Tisoč Američanov» opisal ta položaj. V knjigi navaja, da nadzira kapitalistična skupina Morgan industrijske organizme, železniške družbe in banke v skupni vrednosti 30 milijard dolarjev. Za navedeno skupino pridejo družine Rockefeller, Kuhn-Loeb, Mellon in Dupont, ki nadzirajo finančne truste v vrednosti nad 23 milijard dolarjev. Izven teh obstojajo še nekatere manjše skupine.

Te družine in dolarske sile obvladajo ne samo ameriško gospodarsko življenje, marveč vplivajo tudi na zunanjo politiko, na volitve in na inflacijsko vprašanje. Vrhu tega izvajajo pritisk na tisk, bodisi da so sami lastniki, odnosno s pomočjo posojil in podpon. Ti monopolisti ne nadzirajo samo dnevnikov, marveč tudi tednike, mesečnike in revije.

Walter Deane Fuller, predsednik založniške družbe Kurtis, ki izdaja «Saturday Evening Post» in druge publikacije, je član združenja industrijcev. Izdajatelj revije «Newsweek», Malcolm Murir je prav tako član založniške družbe Mcgram-Hill, ki je znana po svoji kampanji proti delavskim organizacijam. Ta družba namerava letos pospešiti svoje delovanje za izglasovanje še ostrejših zakonov glede delavskih sindikalnih organizacij. Seldesova knjiga navaja še nadaljnja imena in dejanja teh maloštevilnih osebnosti, katerih dejanja ostajajo tajna in ki jih pozna le malo kdo.

Nacionalizacija rudnikov boksita na Madžarskem

BUDIMPEŠTA, 9. — Na zasedanju madžarske ljudske skupščine je namestnik ministrskega predsednika Rakosi predložil osnutek zakona za nacionalizacijo rudnikov boksita in industrije aluminija. Zakon predvideva odškodnino za lastnike nacionaliziranih podjetij.

Manuilski član Varnostnega sveta

LAKE SUCCESS, 9. — Tajništvo OZN javlja, da je bil za člana pri Varnostnem svetu imenovan Dimitrij Manuilski, ukrajinski zunanji minister in za njegovega namestnika Vasilij Tarašenko.

WASHINGTON. — Znani pevec črnec Paul Robeson, ki podpira Wallacejevo predsedniško kandidaturo, je sklenil, da bo pel na vseh volivnih zborovanjih, ki jih bo organiziral Wallace.

Ameriške čete tudi v Palestini?

LAKE SUCCESS, 9. — Po vesteh iz Londona so med vlado ZDA in palestinsko vlado pogajanja, da bi ZDA poslale v Palestino nekaj čet strelcev ameriške mornarice. Ta vest je vzbudila povsod, zlasti med Arabci in Židi veliko vznemirjenje. Ameriška vlada je izdala poročilo, v katerem zanika vse vesti in zatrjuje, da je njen konzul v Jeruzalemu razpravljal s palestinsko vlado o možnosti, da bi povečala varnost ameriškega generalnega konzulata, njegovega osebja in ameriške imovine. Poročilo dodaja, da razpolagajo ameriška poslaništva povsod z oddelki mornariških strelcev kot varnostnimi četami.

Posebna komisija za Palestino je na današnji seji izvolila za svojega predsednika češkoslovaškega delegata Lisicky-ja. Trygve Lie je imel pri tej priliki na člane komisije nagover, v katerem je naznačil njihove naloge.

Židovski narodno-osvobodilni odbor je zahteval od glavnega tajnika OZN in vseh članov Varnostnega sveta razen od britanske delegacije, naj odvzamejo nujne ukrepe, da se napravi konec sedanjemu položaju v Palestini.

Odbor obtožuje vlade Velike Britanije, Egipta, Iraka, Libanona, Sirije in Jemena, da so odgovorne za sedanje nerede v Palestini. Dalje zatrjuje odbor, da višji častniki teh držav aktivno sodelujejo pri spopadih in da so njihove vlade napovedale pošiljatev novih prostovoljcev. Glede britanske vlade pravi odbor, da ta odkrito podpira plenitve in umore in daje vso pomoč tistim, ki so odgovorni za ta dejanja.

Protest nemških komunistov proti frankfurtskim sklepom

BERLIN, 9. — Komunistična skupina gospodarskega sveta, ki je bila izključena od frankfurtskih pogajanj, je priobčila resolucijo, v kateri med drugim izjavlja, da pomeni ta konferenca nadaljnji korak za razkosanje Nemčije. Resolucija ugotavlja, da so angleško-ameriške zasedbene oblasti pod pretvezo, da hočejo samo okrepiti organizacijo dvocone ustanovile pravo vlado zapadne Nemčije.

Predvidena druga zbornica predstavlja reakcionarni organizem, ki se je v Nemčiji že davno preživel. Načrt za emisijsko banko bi za primer izvedbe pomenil, da bi prešlo vse nemško gospodarstvo v roke ameriških finančnih magnatov.

Velik odmev tržaških dogodkov v svetu

Ameriški in angleški imperialisti, ki se jim je pri njihovih poizkusih za zavojevanje sveta postavil nasproti borbeni in svobodoljubni duh naših tovarišev-partizanov iz skupnega boja proti fašizmu, so napravili v Trstu nov zločin, ki mora globoko ogorčiti vse demokratično mislečo množice po svetu. Aretirali so 29 borcev iz narodnoosvobodilne vojne, ki so se udeležili partizanskega zborovanja na Opčinah. Aretirali so jih s pretvezo, da so ravnali protizakonito s tem, da so se zborovanja udeležili v uniformah, ki so jih nosili v veličastni borbi proti fašizmu.

S slavo in zmagami ovenčane uniforme bodejo v oči tuje imperialiste, ki hočejo vladati nad svobodoljubnim Trstom; saj so to uniforme, ki pričajo o nepopustljivi volji ljudstva, da se bori proti vsakemu, ki bi mu hotel jemati pravico do svobodnega mirnega življenja.

Danes so postavili prvo skupino teh tovarišev pred sodišče. Tržaško delovno ljudstvo je na to provokacijo odgovorilo s splošno protestno stavko. Mi vsi, borci proti fašizmu in za svobodo svojega naroda in vsega človeštva, smo z vso prizadetostjo na strani borbenega tržaškega prebivalstva. Ponosni smo na jasen odgovor, ki ne dokazuje samo globoke ljubezni do slavnih tradicij narodno-osvobodilne borbe, ampak je tudi jasen opomin okupacijski upravi, da, kdor seje veter, žanje vihar!

Naš protest, protest borcev, ki živimo v svobodni in napredni domovini, bo dobil še prav poseben poudarek s tem, da bomo ob zločinskem preganjanju naših tovarišev še bolj strnili svoje sile za nadaljnji razvoj pridobitev narodno-osvobodilne borbe, da bomo še bolj odločno zastavili svoje napore za utrditev osvobodilne fronte in ljudske oblasti, da bomo še z večjo vnemo zagrabili za delo za srečnejšo bodočnost naših narodov, za popolno zmago socializma v naši deželi.

Pozdrav hrabrim tržaškim borcem!

Smrt fašizmu - Svoboda narodu!

Zveza borcev narodno-osvobodilne vojne za LR Slovenijo

Gospodarski položaj Grčije vedno bolj neznosen

ATENE, 9. — Rezultat angloameriških razgovorov v zadnjih dneh glede politike v Grčiji je ta, da se je začela diplomatična ofenziva britanske vlade proti vladi generala Markosa. Tako sta n. pr. britanska poslanika v Sofiji in Beogradu, poslužujoč se «diplomatičnih» metod, ki niso v navadi, «opozorila» jugoslovansko in bolgarsko vlado, da bi londonska vlada smatrala priznanje Markosove vlade kot «kršitev mednarodnih zakonov». Ta «predhodnja ultimatum» smatrajo diplomatični krogi za takega, da mu ni para v zgodovini.

Ta korak si je gotovo zamislil Bevin osebno, ki mu je na tem, da pokaže svojo vdanost washingtonski vladi.

Korak pa znači tudi začetek nove koordinacije ameriške in britanske diplomacije v Trumanovem programu, kakor ga je pretekli teden najavil Attlee.

Poveljnik ameriškega glavnega štaba v Grčiji, general Livesay je sporočil, da bo grška vladna vojska prejela od Velike Britanije 40 tisoč pušk in strojnic s strelivom, kakor tudi topove, tako da bo lahko nadaljevala vojno proti demokratični vojski. Izjavil je tudi, da je bila misija razširjena, da ameriški svetniki lahko sledijo operacijam grške vojske. Poudaril je nato angloameriško sodelovanje v Grčiji in izjavil, da imajo ZDA namen poslati vso opremo, ki je potrebna za poraz partizanov».

Minister Stefanopulos je potrdil vest, da je grško poslaništvo v Washingtonu podpisalo dogovor z ameriško vlado za izročitev Grčiji ameriškega vojnega materiala v vrednosti 25 milijonov dolarjev, ki je sedaj v Grčiji. Potrdil je tudi, da bodo sklenili nov dogovor za drugih 15 milijonov vrednosti vojnega materiala.

Radio Svobodna Grčija poroča, da se je zadnjem času delovanje demokratične vojske v osrednji Makedoniji tako razširilo, da ogrožajo važne monarhofašistične položaje. Pa tudi gospodarski položaj v Grčiji postaja vedno bolj neznosen. Vrednost drahme je znova padla in sedaj velja sterling 208.000 drahem. V zadnjih mesecih so se cene živil, obuvala in oblačil podvojile.

Stavka v Essenu

ESSEN, 9. — Danes je 60 tisoč delavcev v Essenu stopilo v stavko, da protestirajo proti nezadostni prehrani; popoldne pa se je 30 tisoč delavcev udeležilo manifestacije proti pomanjkanju.

Kongres balkanske mladine

BUDIMPEŠTA, 9. — V Budimpešti se bo 14. januarja začel kongres demokratične mladine balkanskih držav, ki se ga bodo udeležili delegati iz Madžarske, Jugoslavije, Bolgarije, Romunije, Albanije in Grčije.

BUENOS AIRES. — Posebna argentinska vojaška misija, ki jo bo vodil brigadni general Avalos bo na vabilo španske vlade odpotovala v Španijo.

Boji za Peking

Čangkajšek vedno bolj pregania demokrate - V osvobojenih krajih se kmetje naglo organizirajo

SEVERNI SENSI, 9. — Osvobodilna vojska je ob progi Lunghai v zapadnem Honanu osvobodila mesto Hsinan. V vzhodnem Hopeju je osvobodilna vojska zavzela mesto Jutien, ki je 50 milj severovzhodno od Tien sia.

Od včeraj zjutraj napada več tisoč vojakov ljudske vojske severnozapadna predmestja Pekinga, kjer so premogovniki Mentuku 25 km od mesta. Vladni svet v Nankingu je Peking proglasil za «pomožno prestolnico Kitajske». Druga pomožna prestolnica je Cung King.

V osvobojenih krajih ob omenjeni progi so se kmetje številnih vasi organizirali v zelo kratkem času in so odvzeli latifundistom nagromadene rezerve žita, oblačil itd. Kmetje se sedaj organizirajo v poljedelskih zadrugah.

V krajih, ki so pod oblastjo kuomintanga, vedno bolj narašča nezadovoljstvo in množijo se ljudske demonstracije. V severnem Kwangsiju so zaradi podobnih demonstracij oblasti ubile 500 oseb. Pod obtožbo, da so komunisti, so aretirali 11 dijakov. Nekemu dijaku, ki so ga najprej mučili, so odrezali roke in jih obesili pred vhod sedeža kuomintanga.

Vojni zločinec - tajnik ministra

V zvezi z izjavo članov komisije za vojne zločince v odgovor na zahtevo jugoslovanske vlade za izročitev vojnih zločincev Orlanda in Marazze je predstavnik jugoslovanskega zunanjega ministra Badnjević izjavil, kakor smo že včeraj poročali, da jugoslovanska vlada ne more pristati na nobeno revizijo sklepov, na podlagi katerih sta bila omenjena vpisana na seznam vojnih zločincev.

Badnjević je nato poudaril, da so dokumenti, ki se nanašajo na vojna zločinstva omenjenih dveh italijanskih zločincev, svojčas zadostovali, da so se člani komisije prepričali o utemeljenosti jugoslovanskih obtožb. Od takrat ni nastopil noben nov faktor ki bi lahko ovrgel jugoslovanske obtožbe. Sam vojni zločinec Marazza ne ugovarja z nobenim argumentom verodostojnosti jugoslovanskih obtožb.

Italijanska vlada je nedavno postavila na visoko mesto v ministrstvu za državno obrambo Taddea Orlanda, bivšega komandanta karabinerjev in diviziskega generala Mussolinijeve vojske v Sloveniji.

Krvavi so sledovi, ki jih je v Sloveniji zapustil Taddeo Orlando, današnji glavni tajnik italijanskega ministrstva za državno obrambo. Ta namestnik znanega zločinca komandanta XI. fašističnega armadnega korpusa generala Robottija je dobival navodila od zloglasnega generala Roatte in jih izvajal na zverinski, njemu svojsten način. Kot komandant divizije «Granatieri della Sardegna», katere sedež je bil v Ljubljani, je Orlando izvajal najbolj brutalni teror nad jugoslovanskim prebivalstvom. Izdal je znani ukaz o množičnem streljanju na licu mesta. Razen tega je Orlando poznan tudi kot nosilec metode «bele karte». To je pomenilo ubijati, pleniti, požigati in pošiljati v koncentracijska taborišča in zapore. Poleg dolžnosti komandanta divizije je imel zločinec Orlando tudi vrsto drugih dolžnosti. Bil je komandant vseh koncentracijskih taborišč in zaporov na področju svoje divizije. Cela vrsta vasi je bila požgana na ukaz Taddea Orlanda. Drežnici, Brezno, Kranar, Travnik, Segova vas, Hrid, Retje in številne druge vasi so bile žrtev njegovih zločinov.

Jugoslovanska državna komisija za ugotavljanje vojnih zločinov okupatorja in njegovih pomagačev je izbrala obilen material, ki priča o številnih težkih zločinih Taddea v Jugoslaviji. Na podlagi teh neizpodbitnih dokazov je mednarodna komisija za vojne zločince v Londonu registrirala pod št. 12-149 Taddea Orlanda kot vojnega zločinca, in sleditи bi morala že zdavnaj njegova izročitev.

Jugoslovanska vlada je za nekajkrat zahtevala njegovo izročitev. Toda ne samo, da so odgovorni činitelji ostali gluhi na te zahteve, pač pa se temu zločincu danes daje prilika, da nadaljuje kariero in da postane glavni tajnik ministrstva za obrambo.

Praksa zaščite in rehabilitacije vojnih zločincev ima v primeru Taddea Orlanda tipičen primer. Italijanski vojni zločinci so na tajinstven način «bežali» iz zapora, «težko so oboleli» pred procesi, če pa je prišlo do sojenja, so bili oproščeni vsake krivde. Danes vidimo, da jim dajejo odgovorna mesta in visoke položaje.

Jugoslovanske oblasti so protestirale proti tej očitni kršitvi pravice oškodovanega in ne bodo odstopile od svojih pravičnih zahtev po izročitvi in kaznovanju vojnih zločincev, pa naj ti zavzemajo kokršne koli položaje.

V interesu samega italijanskega ljudstva je, da se vsi vojni zločinci, pa naj bodo Italijani, ali pa tisti, ki v Italiji živijo, izročijo in kaznujejo. V nasprotnem primeru bodo vojni zločinci ob pomoči in zaščiti od svojih zaščitnikov nadaljevali svoje zločinsko delo. Položaj, ki ga danes Taddeo Orlando zavzema v Italiji, mu daje tem večjo možnost, da to delo nadaljuje.

Kariera Taddea Orlanda je ponoven dokaz, kd

Hlapci imperializma

V zvezi s člankom «Zakupniki enotnosti», ki ga je objavila «Demokracija» 2. januarja 1948, smo prejeli sledeče pismo žena, ki so bile takrat navzoče pri dr. Veselu.

Podpisane žene, vse doma iz Trsta, izjavljamo, da pisec članka «Zakupniki enotnosti», ki je izšel v «Demokraciji» 2. januarja 1948 ni imel namena prikazati resnico, marveč jo je dobesedno potvoril. Preko časopisja smo izvedele, da se je ustanovila «Slovenska demokratska zveza» in da je njen tajnik dr. Vesel. Kot žene, sestre in matere padlih borcev smo smatrale za svojo dolžnost, da mu povemo mnenje antifašističnih tržaških žena, da ga obtožimo, da ne deluje v interesu slovenskega naroda, marveč kot agent angloameriškega imperializma, ki skuša naše ozemlje spremeniti v kolonijo in delati razdor med slovenskim ljudstvom.

Na trditev pisca članka, «da je neki slučajni obiskovalec poklical policijo, katero pa je dr. Vesel prosil, naj bi nobene od žena ne zaprla niti ne legitimiralo», pa sporočamo v vednost vsej javnosti, da policije ni poklical neki «slučajni obiskovalec», marveč da je dr. Vesel sam klical po telefonu na neko številko, češ naj ta pokliče takoj policijo. Za tem je pridrvel v stanovanje ves razburjen Agneletto, ki se je nato odstranil in verjetno klical policijo. Pred policijo nas je dr. Vesel zmerjal in pri tem rabil razne najnizkotnejše tržaške psovke, med katerimi je zmerjal, da smo «traviate». Poleg tega je rabil pri tem razgovoru dr. Vesel popolnoma iste besede in terminologijo svojih prijateljev pri «La Voce libera» in «Giornale di Trieste», češ da nismo od tu doma, marveč da smo prišle iz Jugoslavije itd.

Pri odhodu smo izjavile dr. Veselu, da se bomo še videli. S tem smo hotele poudariti, da naša borba proti njemu in vsem izdajalcam slovenskega ljudstva še ni zaključena, marveč da bo odločna borba demokratičnih ljudskih množic proti mednarodnemu imperializmu zmlela tudi njegove hlapce.

(Sledijo podpisi)

Tako je torej v resnici postopal dr. Vesel, navaden «demokrat» nedemokratske «Demokratske zveze».

Zakaj je narasla cena kruhu

Odbor Enotnega sindikata pekov nam je poslal naslednje pojasnilo:

Nova cena kruhu, ki jo je določila vojaška uprava, ni samo posledica zahtev pekovskih delavcev glede izenačenja družinske in draginjske doklade z dokladami industrijskih delavcev.

V izjavah g. Sommerja in v člankih dela krajevnega časopisja (ki tako rado napada Enotne sindikate) ni bilo nič omenjeno, da sta dve tretjini poviška cene posledica poviška stroškov pri peki. To pa zato, ker je narasla cena kuriva, kvasa, električnega toka in ker so narasli tudi davki. Iz tega je torej razvidno, da odpade od tega poviška samo ena tretjina na zahteve delavcev. Toliko v pojasnilo!

Odbor Enotnega sindikata pekov.

TRŽAŠKI DNEVNIK

Slabe življenjske razmere pomorščakov malih ladij

V splošnem kritičnem položaju tržaških pomorščakov je kategorija, ki je najbolj prizadeta, in sicer oni pomorščaki, ki so vkrcani na prevoznih ladjah pod 500 tonami, vlačilcih in na manjših ladjah. Za potniške in druge ladje nad 500 tonami je v veljavi splošna normativna internacionalna pogodba, ki ustvarja tem pomorščakom kolikor toliko znosne pogoje.

Za omenjene pomorščake pa velja še vedno fašistična pogodba iz leta 1932, ki je skrajno nazadnjaška. Razni popravki in dodatki tej pogodbi se tičejo samo mezd in so popolnoma neprikladni za te čase. Brodarji nihajo in pričakujejo, kaj bodo v tem pogledu pokrenili v Italiji. Pomorščaki pa se morajo medtem ravnati v pogledu uredb delovnih pogojev, skrbstva in drugih pravic po starem fašističnem sporazumu, ki jim je bil vsiljen. Odlašanje pri sklenitvi nove pogodbe je seveda v korist brodarjem. Mezde in vse doklade, ki jih dobivajo pomorščaki malih ladij, so za dobro tretjino nižje od onih, ki jih določa splošna pogodba. Tako so na primer božično nagrado računali na osnovi 8000 lir mesečne plače, medtem ko so za pomorščake večjih ladij računali to nagrado na podlagi osnovne plače 18.000 lir. Drugi primer nočne službe na manjših ladjah, ki jim pravijo «maone», kjer morajo pomorščaki biti mnogo ur na straži in dobe za to le 10 lir dodatka na uro, nam jasno kaže, kako te pomorščake izkoriščajo. To ravnanje nas spominja na stare čase, ko niso imeli mornarji nobenih pravic. Brodarji gredo celo tako daleč, da ne dovoljujejo tem delavcem, da bi se organizirali.

Glavni odbor pomorščakov se je za stvar zavzel in bo interveniral pri brodarjih, da se preuči položaj vseh moštev malih ladij in skene nov delovni sporazum, ki bo zadovoljil sedanjim gospodarskim in socialnim zahtevam pomorščakov.

Nekrščanski duhovnik

7. t. m. je nenadoma umrl v Slivnem pri Nabrežini tov. Petelin Alojzij, oče dveh partizanov, ki služita oba v jugoslovanski vojski, in dveh hčerk, ki sta bili aktivistki ves čas borbe. Na dan njegove smrti ni hotel vikar Stanta Vinko iz Sempolaja dovoliti, da bi mu zvonili. Šele na odločno zahtevo sina umrlega tovariša je privolil v to.

8. t. m. ob pol petih popoldne je bil pogreb. Vikar je prišel iz Sempolaja, toda pričel se je obotavljati in dejal: «Zelo žalosten pogreb!» Neki tovariš ga je vprašal zakaj. Odgovoril je, ker se pokojnik ni spovedal, zato da ni pogreb krščanski. Pri tem je seveda pozabil, da je tov. Petelin nenadoma umrl. Ker se je vikar še nadalje obotavljal, mu je pokojnikov sin dejal, da bodo prisiljeni sami pokopati očeta. Vikar je še omenil, da krščanski zakoni in škofijske odredbe cerkvenega pogreba v takem primeru ne dovoljuje. Končno je le nerad opravil obred, toda v zelo kratkem času in površno.

Tako ravnanje vikarja je ljudstvo seveda ogorčeno obsojalo.

Uspela pionirska prireditev v Trsteniku

V torek 6. t. m. je bila na Trsteniku pionirska prireditev, ki je v vsakem pogledu uspela. Naši najmlajši so nastopili z igro Sirota, Pomlad lepe Vide ter z raznimi recitacijami. Prebivalstvo Trstenika je polnoštevilno prisostovalo predstavi in s tem dokazalo, da se zaveda velikega pomena prosvetnega udejstvovanja naših najmlajših.

Prebivalstvo iz Milj solidarno s tovariši v zaporu

Kot smo že javili, je predvčerajšnjim civilna policija aretirala v Škofijah štiri tovariše, med katerimi tudi predsednika SIAU in ZPP. To dejanje je zbudilo med ljudstvom veliko ogorčenje in razburjenje.

Včeraj popoldne okrog 15 ure so delegacije iz ladjedelnic Sv. Roka, Martinuzzi in Felszegy iz Milj odšle na poveljstvo civilne policije, da bi tam izročili protestna pisma v katerih so zahtevali takojšnjo osvoboditev zaprtih tovarišev ter temeljito epuracijo civilne policije.

Poveljnik policije P. je sprva okleval, končno pa je le sprejel delegacijo in po prečitanju protestnih pisem ter po izjavah delegatov povedal, da Škofije ne spadajo v njegov delokrog, ampak neposredno pod glavno poveljstvo CP pri Sv. Soboti.

Med tem pa se je zbralo okrog sedeža CP in po vseh bližnjih ulicah mnogo ljudstva, ki je s to demonstracijo dokazalo svojo solidarnost s tovariši iz Škofij.

Razprava proti drugi skupini partizanov tudi odgodena

Ali naj verjameno izjavi o neodvisnosti sodnikov?

Včeraj zjutraj se je pred vojaškim sodiščem pričela razprava proti naslednjim tovarišem, ki so bili aretirani zaradi dogodkov na Občinah: Miliču Hermanu, Preglju Ladislavu, Krap Pavli, Skabarju Stanku, Roncelliju Lucijanu, Bambiču Mariju, Grattonu Ivanu, Ustulin Ani in Mamelliju Romanu. Major Bayliss je takoj od početka dejal, da bodo pač odvetniki tudi v tej razpravi oporekali temu sodišču jurisdikcijo za sojenje tovarišem, kakor so že bili storili dan preje, ko gre za iste prestopke. Odvetniki so mu to pritrdili. Zato je odgodil razpravo na petek 16 t. m. ob 9.30 dopoldne.

Preden pa se je sodišče umaknilo, je major Bayliss dejal, da se mu zdi nujno, da bi nekaj izjavil. V nekem popoldnevniku je bral, da se je odločil izpustiti na svobodo obtožence pod pritiskom splošne protestne stavke. Major je to možnost ogorčeno zavrnil in dejal, da ni nič vedel o stavki in da bi čisto nič ne vplivala nanj, četudi bi vedel zanjo. Poudaril je, da je on kot sodnik popolnoma neodvisen od angleške vlade, od angleške in ameriške vojske, od vojaške uprave in od političnih strank. Dejal je, da so vsi oficirji, zaposleni na sodišču, vedno popolnoma neodvisni.

Ta izjava majorja Baylissa je vsekakor razveseljiva, saj je tržaško ljudstvo večkrat dvomilo o neodvisnosti in torej nepristranosti sodnikov, zlasti na primer ob obsodbi študenta Coena, ki je dobil samo sedem dni zapora, čeprav je nosil v žepih bombo istega dne, ko je bilo mnogo antifašistov zaradi bomb ranjenih.

Sokomedijant obtožuje obtoženca

Cela Cecchelinova komedijantska družba se je včeraj zjutraj prikazala na razpravi, vendar so vsi člani družbe nastopili kot obtožilne priče in z marsikatere strani orisali gospoda Cecchelina. Kot priče so bili Robert Rouan De Rose, Marcella Marcelli in Carlo Carli. Vsi ti so orisali Cecchelina kot navadnega izkoriščevalca. Člani njegove komedijantske družbe so baje bili z njim samo zaradi tega, ker si drugje niso mogli poiskati druge službe.

De Rose je pravil tudi o Cecchelinovih radijskih igrah, v katerih je ta propagiral mobiliziranje za prisilno delo. Marcelli je v tržaškem narečju povedala, da so med igralsko družino često izbruhnili spori samo iz materialnih razlogov, nikakor pa ne zaradi političnih; prav tako je bile odpustitev iz službe D'Artene in Bartolija gmotnega značaja. Priča je govorila tudi o tistih besedah, ki jih je baje Cecchelin govoril proti pokojnemu ducetju. Poleg tega tudi o člankih, ki jih je baje napisal D'Artena proti Cecchelinu. 5. maja 1945 je Marcelli srečala Cecchelina, ki se je med drugim pohvalil, da je pravkar ukazal, naj aretirajo D'Arteno. Med drugim je priča poudarila, da je Cecchelin ovadil D'Arteno Nemcem, ker je ta bil poljdovskega rodu. Prav tako se je baje polastil avtorskih pravic nekaterih kratkih iger, ki jih je ona spisala.

Igralec Carlo Carli je med svojim pripovedovanjem omenil, da je Cecchelina ovadila pred sodiščem za zaščito države baš gospa Quaiatti, mati sedanje tako zvane Cecchelinove soproge Jole Silvani. Vendar pa je nato predsednik sodišča dal pregledati akte tega procesa in izkazalo se je, da kaj takega Quaittijeva sploh ni nikdar rekla, pač pa je to ovadila žena igralca Grenija.

Takoj za tem bi morala pričati gospa Mastroviti, ona, ki je baja mučila pripornike v jezuitskih zaporih. Toda zaman. Ni je bilo. Državni tožilec je omenil, da je 5 t. m. zbežala proti Benetkam. Takoj nato je predsednik odločil, naj sodišče za zaprtimi vrati zaslišiti bivšo fašistko Gemo De Calò. Iz dvorane so tokrat morali oditi celo kronisti.

Popoldne so pričali Tedesco, Carmeli Muratori in Cavallaro vsi tirje bivši člani skupine, ki je na lastno pest aretrala in baje mučila jetnike. Cavalaro je med drugim pripovedoval, kako so odpeljali 18 jetnikov in jih nato postrelili in vrgli v fojbo. Da bo zrirka teh prič popolnejša, smo kot priče slišali še škvadrista Crocija očeta in sina, ki sta povedala, da je Cecchelin napravil prošnjo za sprejem v republikinsko fašistično stranko.

Jutri izide naš list na štirih straneh

Razprava proti Besednjaku

Zapor je bil bolj hotel

Ne duha ne sluha o mučenju

Včeraj so na razpravi proti Besednjaku na tržaškem porotnem sodišču govorile obtožilne priče.

Med prvimi so bili zjutraj sorodniki pokojnih fašističnih miličnikov. Razen tega, da so bili aretirani, niso te priče vedele ničesar drugega povedati. Batti Beatrice, moža katere so aretirali 6. maja, je na dolgo pripovedovala, kako je svojega moža, bivšega šolskega slugo v šoli na Konkonelu, iskala potem ko so ga aretirali. Skušala je prepričati, da ji tedaj na Občinah zaradi tega niso dali propustnice, ker je Italijanka. Poleg tega je hotela s svojim pripovedovanjem označiti ljudi, ki so bili tedaj po uradih na Občinah, s katerimi je ona imela opravka, kot nekakšne pijance, ki so vselej pili.

Priča Di Pumpo Anita, žena kapitana artilerije, ki je bil na postojanki na Občinah do 29. aprila, je med drugim povedala, da je njenega moža aretiral nek Holstein, ki je dezertiral in se je pridružil partizanskim «bandam», kot se je izrazila priča. Najbrže je imela gospa med bivanjem na Občinah, kjer je bil njen mož poveljnik protitalske artilerije, opravka s fašističnimi bandami, sicer bi se ne mogla tako izraziti. Tudi njo so maja 1945 aretirali skupno z možem. Medtem ko so moža odpeljali dalje, je bila ona na Občinah zaprta do 24. maja. Med tem časom je bila večkrat zaslišana. Kot kaže, se gospe ni nič slabega zgodilo, vendar pa je s svojim strupenim jezikom včeraj na vsak način hotela malo blatiti tedanje razmere. Zato je na vse načine očitno vlekla na dan, da so jo neprestano zaničevali. Ker pa gospa ne ve ničesar o svojem možu, ki so ga tedaj odpeljali proti Sežani, in bi se sedaj rada omožila, bi sedaj, kot se zdi, rada dosegla kakšno uradno potrdilo, da je njen mož mrtev. Zaradi tega se je izven zodne razprave razvil nekakšen daljši pogovor s predsednikom sodišča glede tega.

Pričal je tudi Usso Carmelo. Tega so aretirali 14. maja 1945, izpraševal ga je Besednjak, aretiran pa je bil zaradi tega, ker je bil do zadnjega častnik fašistične milice in je kot tak bil celo ranjen aprila 1945 med partizansko akcijo.

Popoldne je pričala glavna obtožilna priča Lorello Arena Marija, zaradi katere so obtoženci obtoženi, da so umorili Pattija, Di Pumpa in Blažino. Čeprav je bila ta tedaj aretirana in je bila zaprta v vili Boschian, je na vse načine trdila, da je videla, kako so z avtom odpeljali imenovane pripornike, nato pa naj bi se čez pol ure vrnil prazen avto. Med temi, ki so izstopili, je baja spoznala Mrzeka, ki naj bi bil rekel Besednjaku: «Krik, in konec je bilo vsega». Dalje je baje spoznala tudi Tavčarja in Sosiča. Ker je pa ta gospa dala tri verzije svojih izjav, ji je odvetnik Tončič postavil nekaj vprašanj. Iz teh se je končno posnelo, da medtem ko je avtomobil odpotoval in ko so naložili pripornike, priča sploh ni videla tega, kar trdi, ker ja bila na drugi strani vile. Ker se je že priča na vsak način hotela izvleči iz zmede svojih izjav, je omenila, da je bila na terasi vile v času, ko je odpeljal avtomobil. K temu je odvetnik Bologna takoj pristavil: «Torej ste bili v nekakem hotelu». Čeprav skušajo neofašistični pisuni ta proces napihovati in pišejo o Besednjaku kot o nekakšnem banditu, je priča vseskozi zatrjevala, da se ji v zaporu ni nič slabega zgodilo, nasprotno z njo so zelo dobro ravnali.

Obtoženec Tavčar, ki je bil stražar v vili, ji je celo predlagal, da bi se poročila. Skratka o mučenju ni ne duha ne sluha.

Zadnji je bil Gallo Mihael, ki je po višjem ukazu aretiral tri fašistične miličnike. Dasi so bili aretirani tudi drugi miličniki od onih, ki so bili na Občinah, so te izpustili, ker kot se zdi, ni bilo proti njim nobene obtožbe. Zanimivo je, da Gallo, ki je izvrševal ukaze in aretiral miličnike, ni na zatožni klopi, medtem ko se je gospodom zljubilo in so postavili pred sodnika ljudi, ki so prav tako izvrševali le svojo dolžnost. Razprava se nadaljuje danes zjutraj.

Pismo SZDM demokratični mladini

V naši zvezi ni mesta za imperialistične agente in sovražnike mladine

Razkrinkujmo sovražnike enotnosti, miru in demokracije. Borimo se proti imperialističnim vojnohujskaškim načrtom. Naprej za mir, demokracijo, nacionalno neodvisnost in lepšo prihodnost!

Včeraj smo objavili pismo ZAM-a Svetovni zvezi demokratične mladine, danes pa prinašamo v izvlečku pismo, ki ga je naslovila SZDM demokratični mladini vsega sveta:

Dragi prijatelji!

SZDM ni prvi poskus demokratične svetovne mladine po združitvi vseh svojih sil, temveč je največja mladinska organizacija, kar jih pozna svet, ter je tudi dosegla največje uspehe.

Medtem ko je naše delovanje prineslo navdušenje vsem tistim, ki ljubijo mir in neodvisnost, je postalo naše vedno širše delovanje nevarno imperialističnim silam, ki delujejo, da bi izbruhnila nova vojna z namenom, da bi svobodne narode spravili na stopnjo kolonij. V ta namen poskušajo imperialisti razdvojiti demokratične sile, razdvojiti tudi Svetovno zvezo demokratične mladine. Oni hočejo v svojih zlozlih ustvariti mladinsko gibanje «zapadnega bloka» in na ta način spodkopati politiko miru in neodvisnosti, ki jo vodi SDZM.

Imperialisti so našli zaveznike za to razdiralno delo v mnogih voditeljih katoliške mladine in desničarskega krila socialistične mladine, predvsem v Danou Haekkerupu in Avstrijcu Strasserju. Njihov glasnik pri SZDM pa je bil njen tajnik Danec Svend Beyer Pedersen. Gospod Svend Beyer Pedersen se je na vse mogoče načine prizadeval, da bi glavni zvezini odbori ne poznali njene ustave in razrušili njena najbolj borbena načela. Njegovi napori pa niso rodili nobenega sadu, temveč se samo pripomogli, da je sabotiral proti zvezi z vsemi njenimi sovražniki, ki so tudi sovražniki vse demokratične mladine. Naj omenimo samo, da je Pedersen dejal, da skandinavska mladina ne bo prisostvovala mladinskemu festivalu, če bodo mladino Španje, Grčje, Indonezije in Vietnama počastili s tem, da bo prva na otvoritveni paradi.

Očividno je, da Pedersena Svenda, ki je miniral naše delo, nismo mogli več dolgo časa trpeti kot predstavnika zveze. To pa še predvsem zaradi tega ne, ker je skupno z nekaterimi danskimi mladinskimi voditelji in sicer radikalne mladine, konservativne mladine in Trade Uniona, sklical zborovanje z namenom, da bi napadel linijo SZDM in če bi to ne bilo mogoče, organiziral množični izstop iz zveze.

Te tri organizacije in Svend Pedersen so se odločile, da bodo odstopile iz zveze, čakati pa so morali na ugodno priliko. Obenem pa so v to pregovorili tudi druge organizacije. Sklicali so zborovanje v Oslu za mladinske organizacije, ki so včlanjene v SZDM. Mislili so, da bodo napadli SZDM in ustanovili mladinski «zapadni blok». To pa jim je izpodletelo, ker je SZDM sama prevzela organizacijo zborovanja in podvzela primerne korake.

V naši zvezi ni mesta za imperialistične agente ter za sovražnike demokratične mladine. Zaradi tega je tajništvo zveze odločilo izločiti iz svoje srede Svenda Pedersena, že imenovane denske organizacije in švedsko liberalno mladino. Tajništvo je nadalje odločilo, da bo na na prihodnji seji izvršnega odbora predlagalo njih izključitev iz Zveze.

Obračamo se na vas organizacije demokratične mladine, da okrepimo našo enotnost v borbi za mir, demokracijo, nacionalno neodvisnost proti reakcionarnim vojnohujskaškim načrtom naperjenim proti demokraciji. Razkrinkujmo sovražnike enotnosti, miru in demokracije! Podprimo mladino Španije, Grčije in Kitajske v borbi za svobodo in demokracijo svojih držav; pomagajmo mladini Indonezije in Viet Nama ter vsej mladini kolonij v borbi za svobodo in nacionalno neodvisnost. Podprimo delovno mladino vseh dežel, ki se bori za uresničitev svojih pravičnih zahtev, kakor se bori v Italiji in Franciji! Sodelujte pri vsej delavnosti SZDM v letu 1948.

Združena mladina, naprej za trajen mir!

Tajništvo SZDM

Kap ga je zadela na cesti

Nekdo je prejšnje popoldne telefonsko poklical rešilni voz v Istrsko ulico. Tam so bolničarji našli ležečega na cesti 56-letnega Jakoba Cuno iz ul. Ciamician 1. Sredi poti ga je namreč prijela slabost in nezavesten se je zgrudil po tleh. Naložili so ga v rešilni voz, da bi ga odpeljali v bolnico, pa je revež že medpotoma umrl, ker ga je zadela crčna kap.

Trčenje brez posledic

Včeraj dopoldne okrog 11 ure je tek vojaški kamion, ki se je ravno začel premikati, zadel v civilni avto v ul. Carducci, blizu ul. Sv. Frančiška, ki je ravno šel tam mimo. Ker trčenje ni bilo močno, ni povzročilo posebne škode in obe vozili sta lahko odšli vsako v svojo smer, brez ranjenih in je samo civilni avto odnesel desni blatnik malo obtolčen.

KOLEDAR

Sobota 10. januarja
Pavel, Dobroslav
Sonce vzhaja ob 7.44, zahaja ob 16.38. Dolžina dneva 8.54

Jutri 11. januarja
Božidar, Line

Spominski dnevi:

1942 drugi brezuspešni napad na Dravgoše.
1943 so pričeli Nemci januarsko ofenzivo na Primorskem. Trajala je do 2. februarja.
1872 se je rodil Skrjabin A. Nikolajevič, ruski skladatelj.

PRESKRBA

Razdeljevanje mleka. Danes 10. t. m. bodo v mestu in podeželju začeli razdeljevati po 8 škatel *evaporiranega mleka* za skupino od 0 do 4 let na odrezek 7 živilske nakaznice; po 1 kg *sladkanega mleka* za umetno hranjene otroke, za bolnike ter za delavce izpostavljene zastrupljenju na odrezke z datumom od 1. do 15. t. m. dodatnih živilskih nakaznic kakor tudi na odrezke prvega in drugega tedna tega meseca (za delavce).

Konec razdeljevanja 31. t. m. Cena: evaporirano mleko za mesto 23 lir za škatlo; za podeželje 24 lir. Sladkano mleko v prahu za mesto 85 lir, za podeželje 87 lir za kg.

Dvig nakazil. Danes morajo vsi razdeljevalci živil dvigniti pri občinskem prehranjevalnem uradu nakazila za testenine za skupino od 0 do 9 let. Isto naj store vodje podeželskih prehranjevalnih uradov pri Sepralu.

Tobačne nakaznice. Delitev tobačnih nakaznic v nedeljo ne bo. S ponedeljkom 12. t. m. bodo delili tobačne nakaznice samo ob delavnikih od 8. do 12. ure.

ENOTNI SINDIKATI

ŽELEZNIČARJI. Ustanovna skupščina Zveze železničarjev za Tržaško ozemlje, ki bi morala biti v nedeljo 11. t. m. je odložena iz tehničnih razlogov na 25. t. m.

Kulturni odsek. Krojni tečaj, ki je bil prekinjen, se bo nadaljeval v sredo 14. t. m.

Tiskovni urad. Opozarjamo, da je bila seja tiskovnih zaupnikov, ki bi morala biti v četrtek 8. t. m. preložena na naslednji četrtek ob isti uri in v istem prostoru.

Godalno - pevski koncert pri «Simonu Jenku»

Vse ljubitelje komorne glasbe že danes opozarjamo na koncert ki bo v torek 13. t. m. ob 20.30 v dvorani «M. Kraljič» v Domu pristaniških delavcev. Sodelovali bodo sopranistka Slavica Battistuta, baritonist Dušan Pertot, saksofonist Radia Ljubljane Srečko Dražil ter pianista Mirca Sancinova in Gojmir Demšar. Na razpolago bo koncertni klavir.

PROSVETNO DRUŠTVO OPČINE gostuje v nedeljo 11. t. m. na Kontovelu z božično igro «Petrčkove poslednje sanje». Začetek ob 17. uri.

GLEDALIŠČE VERDI

Danes zvečer ob 20.30 četrta predstava «Madame Butterfly». Dirigira Luigi Toffolo.

Danes 10. t. m. je prodaja vstopnic za zadnjo predstavo opere «Nabucco», ki bo jutri ob 16. uri z istimi pevci. Dirigiral bo dirigent Arturo Lucon.

DAROVI IN PRISPEVKI

Žene IV. okraja ASIZŽ so nabrale za partizane, ki so bili aretirani na zboru na Občinah 4. t. m. 5411 lir, sadje, sladkega kruha, vina, sira, salame in slaščic. Delegacije treh sektorjev so obiskale zapore in obdarovale pripornike. Posebno so se izkazale žene s Kolonkovca.

Obdarovani zaprti partizani in politični priporniki so se iskreno zahvalili ženam in zagotovili, da bodo vztrajali do končne zmage.

Strelivo na tramvajski progi

Včeraj zjutraj okrog 5.45 je neka policijska izvidnica našla v bližini barkovljanskega pokopališča na tramvajski progi 6 nabojev za angleško puško, ki so jih verjetno pustili tam vojaki. Policija je naboje odstranila.

Ni hotela na policijo

Včeraj v zgodnjih jutranjih urah je policijska izvidnica komisariata iz ul. Hermet pri svojem občasnem obhodu naletela v ul. Cavana na neko sumljivo žensko. Policiji je izjavila, da se piše Ugrin Santina, stara 22 let, je doma iz Buzeta in stanuje v ul. Capitelli. 9. Ker pa ni imela pri sebi nobenih dokumentov, so jo policaji hoteli odpeljati v vojašnico. Pri ul. Duca d'Aosta pa se je ženska vrgla po tleh in za nobeno ceno ni hotela dalje. Policiji ni preostajalo drugega, kakor da je poklicala «Emergenzo» in z njo odpeljala žensko, ki so ji noge «odpovedale».

Streljanje pri Sv. Ivanu

Predsinočnjim ob 21.30 je neka policijska izvidnica, ki je zaradi stavke krožila po svetoivanskih ulicah, zaslišala približno 150 m od tramvajske remize 4 do 5 strelov iz samokresa. Takoj so tekli na kraj streljanja, vendar niso mogli izslediti neznanca, ki je streljal.

Stanovanje so očistili

Gospa Trinca Laura je včeraj javila na policiji, da so neznanci vlomili prejšnjo noč v njeno stanovanje v ul. delle Quercie 2. Ka so si vse temeljito ogledali in prevrgli, so odnesli radijski prejemnik, 32 rjuh, obleke, čevlje in raznih dragocenosti v skupni vrednosti preko pol milijona lir. Razen pisanega nereda in manjkajočih predmetov policija ni pustila drugih sledov za seboj in policija jih je doslej zaman iskala.

Eksploziv je skrival

Policija je aretirala 48-letnega Andreja Culiata iz S. Cilino 47, ker je skrival doma 20 kg eksploziva «Dinama» (črn prah), ne da bi imel za to potrebnega dovoljenja. Blago so zaplenili in ga izročili pobiralcem min v varstvo, dočim so Culiata prijavili vojaškemu sodišču.

URADNE OBJAVE

Pojasnilo glede nošenja uniform. Zaradi napačnih obvestil, ki glede nošenja uniform krožijo med prebivalstvom, objavlja Zavezniška vojaška uprava v obvestilo vsem prizadetih naslednje sporočilo:

1. Nihče ne sme nositi nikake vojaške uniforme brez dovoljenja Zavezniške vojaške uprave.

2. Osebe, ki so formirane v skupine, in osebe, ki korakajo v polvojaških formacijah ter nosijo nedovoljene uniforme, bodo zasledovane zaradi udeležbe pri nedovoljenih polvojaških organizacijah.

Vrsta vojaške uniforme, njena zgodovina in naklonjenost, ki jo ima ljudstvo do njih, ne more imeti nikakega vpliva na zakonitost nošenja teh uniform ali na uporabo zakona.

Posebne uradne izkaznice za uradne zastopnike. AIS poroča, da bo vojaška uprava izdala posebne osebne izkaznice osebam, ki uradno zastopajo svoje vlade. Izkaznice prve kategorije (bele) bodo izdali stalnim predstavnikom, izkaznice druge kategorije (zelene) pa kvalificiranim osebam, ki niso stalni predstavniki. Posebna osebna izkaznica bo izdana v angleščini s slovenskim in italijanskim prevodom. Ta odlok je stopil v veljavo 7. t. m.

RAZNO

Izšel je «Mali vodič za leto 1948», ki vsebuje 25.000 naslovov dnevne uporabe ter načrt mesta Trst. Cena je 200 lir. Prodaja knjigarna Stoka, ul. Milano.

Cesta zaprta za promet. Garibaldijeva cesta med trgom Goldoni in trgom ex Impero ostane zaradi popravil zaprta za promet.

Pionirska družina «Vojko» iz Rocola gostuje v nedeljo 11. t. m. na Opčinah z Ribičičevo mladinsko igro «Mefistov izum». Pričetek ob 17 uri.

Rojstva, smrti in poroke

Cerkvene poroke: uradnik Franc Stepan in zasebnica Alojzija De Re, učitelj Jože Sibenik in zasebnica Nora Balnella, šofer Jcahin Sinčič in zasebnica Jožica Paoletti, šofer Roman Alvito in zasebnica Cosetta Chellari, agent CP Cesare Zio in tiskarica Ortensia Naldi, agent CP Jože Cutazzo in uradnica Ivanka Vattovani, radiotehnik Julij Garbin in zasebnica Lina Bonazza, rudar Giobatta Florotto in zasebnica Marija Živkovič, agent CP Gino Sametz in frizerka Marija Dimitri, agent CP Bruno Scolz in zasebnica Nerina Hrvatič, agent CP Egidij Gabrielli in šivilja Lilijana Tommasini, mizar Franco Cimarosti in zasebnica Jolanda Rossetto, mizar Humbert Grasso in zasebnica Marija Barbaro, ameriški častnik Benjamin L. Gunter in učiteljica Elda Tommasini, mehanik Ernest Mitchell in šivilja Viktorija Sagnani, težak Franc Bubnič in zasebnica Jožica Bergoč.

Umrli: 69-letna Marija Stolfa, 81-letna Evgenija Valcaregg, 72-letni Anton Visintin, 60-letni Ivan Gnezda, 62-letna Bernarda Skočaj, 26-letna Marija Brezigar, 10-letni Dino Stefanato, 84-letna Virginija Licher.

Radijski sporedi

TRST II (m 238.6/Kc 1260)

v soboto 10. januarja

11.30. Solistična lahka glasba. 12.00. Ljudje in nazori. 12.15. Koroške pesmi. 12.25. Lahka glasba. 12.45. Napoved časa in poročila. 13.00. Partizanske pesmi. 13.15. Operne uverture in fantazije. 13.50. Zdravniška oddaja. 14.00. Pevski dueti. 14.15. Pregled tiska. 14.29. Citanje sporeda. 14.30 Zaključek. 17.30. Piesna glasba. 18.00. Prireditve v tednu. 18.15. Glasbena fantazija. 18.45. Kulturne zanimivosti. 19.00. Znani skladatelji. 19.30. Koncert za klarinet: Gunzek Mihael. 19.45. Napoved časa in poročila. 20.00. Večer na vasi: izvaja vaški kvintet in vokalni duet. 20.45. Tehnika in gospodarstvo. 21.00. Opera: Verdi: «Othello». 23.15. Napoved časa in poročila. 23.30. Citanje sporeda. 23.35. Polnočna glasba. 24.00. Zaključek.

KINO

FILODRAMMATICO. 15.30: «Usodna dolina», G. Garson, G. Peck.
ITALIA. 15.00: «Veliki valček», L. Rainer, Fernand Gradet.
ALABARDA. 15.30: «Izgubljeni v haremu».
FENICE. 16.00: «Otok izgubljencev», W. Widgeon, G. Raft, Joan Bennet.
GARIBALDI. 14.00: «Danijel Cortis», Sarah Churchill, Gino Cervi in V. Gassman.
NOVO CINE. 16.00: «Zakladi Južnega morja», G. Houston.
IDEALE. 15.00: «Bagdadski rokovnjač».
ARMONIA. 15.30: «Zarotniki», H. Lamarr, P. Henried.
MASSIMO. 15.30: «Tajni Tarzanov zaklad», Johnny Weissmüller.
MARCONI. 15.00: «Gunga Din», G. Grant, Mac Laglen, D. Fairbanks, F. Fontaine.
ODEON. 15.30: «Morski razbojnik in knežna». Barvni film z Bob om Hop-om in Virginijo Mayo.
SAVONA. 15.30: «Okovi in cranžni cvet», Joan Blondell, M. Douglas.
CENTRALE. 15.00: «Kraljevi mušketirji».

∴

KINO V NABREŽINI, v soboto in nedeljo: «Spet se govori o možu — senca». Amerikanski film.

Odg. urednik DUSAN HRESCAK
Tisk Stabilimento Tip. Triestino

MALI OGLASI

OTROŠKO kopalno kad po zelo nizki ceni prodam. Trst, Viale XX Settembre 22, vrata 1.

SLOVENKA išče zaposlitev pri slovenski družini. Ljubiteljica otrok. Naslov v upravi «Primorskega dnevnika».

GREM KRPAT PERILO in drugo na dom. Naslov v upravi «Primorskega dnevnika».

Krznene plašče
vseh vrst, OVRATNIKE iz srebrnih lisic in volkov dobite po ZELO ZNIŽANIH CENAH pri «CASA DELLA PELLICCIA», TRST — ULICA MAZZINI 16, II.

FIZKULTURA

Kaj namerava Dreher?

Magdalena v borbi proti presenetljivi enajstorici Dreherja. Pristaniščniki gredo po poraz v Nabrežino? Umag-Ižola med seboj.

Gotovo je, da ima Magdalena nekaj nade za zmago nad Dreherjem; isto tako Skedenj nad Tovarno strojev, vendar nihče ne bi mogel oziroma niti hotel priseči na končne izide. Aurora bo morala v Trst ter se srečati s Sv. Ano, ki podpira po svojih navijačih gotovo ne bo popustila. Prerokovati o izidu tekme med Koštalungo in Montebellom bi bilo kaj predrzno in marsikateri bi se opekel; isto velja seveda za Milje-Ponziana. Nabrežina bo imela v nedeljo zopet priliko zmagati nad Pristaniščniki in upamo, da se ji bo posrečilo. Rojan bo moral kreniti v nedeljo v Piran, ki je poklo za tuje nogometno enajstorice, vendar upamo, da Rojančani ne bodo popustili in odnesli pač najlepši vtis in gotovo tudi najlepši izid. Ižola se bo v nedeljo preselila v Umag in verjetno ji bo kar trdo predla.

V okrožnem nogometnem prvenstvo pa gre Primorje P. K. v borbo z upanjem na zmago. Tudi Vesna, če bo zaigrala kot je treba, bo nagradila svoje navijače in ostale z dvema točkama. Proleterju pa to nedeljo precej slabo prede, vendar upamo na dobro volja igralcev in to včasih poveni tudi zmago. Sv. Marko, OMMSA, Aquila in Sv. Vid trdno upajo na zmago in mislimo, da se jim bo tudi posrečilo.

Nedeljski nogometni spored za prvenstvo Tržaškega ozemlja: igrišče na Stadionu: ob 8.30 Tovarna strojev-Skedenj, ob 10.30 Sv. Ana-Aurora, ob 12.30 Koštalunga-Montebello, ob 14.30 Magdalena-Dreher; v Ankaranu ob 14. Milje-Ponziana; v Umagu ob 14. Umag-Ižola; v Nabrežini ob 14. Nabrežina-Pristaniščniki; v Piranu ob 14. Piran-Rojan.

Okrožno prvenstvo: na Opčinah ob 9. Sv. Marko-Škorklja; ob 10.30 Arzenal-Proleter, ob 12. Kolonja-Vesna; igrišče CRDA ob 12.30 OMMSA-INAMI, ob 14. Greta-Sv. Vid; v Nabrežini ob 10. Tiskarji-Primorje P. K.; igrišče v Žaveljah ob 10. Col ILVA-Aquila.

Prvenstvo I. skupine: igrišče v Žavljah ob 8.30 Rocol-Sv. Marko, ob 12. Rinaldi-Kozmann, ob 14. Sv. Ivan-Greta; na Opčinah ob 10. Opčinah-Col IL